

Lunds vänorter:

En tia till León

Till Lunds nyare vänorter hör León i Nicaragua, som instiftades under den period då sandinistgerillan styrde landet.

León, som har 120 000 invånare, är en universitetsstad som har mycket gemensamt med Lund. Många svenska biståndsarbetare har verkat och genomfört viktiga projekt för landets utveckling. De vardagliga kontakterna med León upprätthålls med stor entusiasm genom Vänortföreningen Lund-León, som nu inleder sitt tionde(?) verksamhetsår. Årsmötet blir den 21 mars på Kattes personalmatsal, och från det gångna året har föreningen åtskilligt att berätta.

Den gamla 1800-talsteatern i León har sedan en brand 1956 legat i ruiner, men står snart klar att återinvigas av alcaldian, Leóns kommunstyrelse. Under de senaste

åren har vänortföreningen tillsammans med stöd från SIDA och framför allt från vänstaden Hamburg kunnat byggas upp på nytt. Lunds vänbidrag har bidragit till ett nytt elsystem i byggnaden, som för är uppförd i ståtlig spansk kolonialstil med rikt dekorerade fasader.

Ett tidigare projekt som Lunda-föreningen medverkat i tillsammans med de andra europeiska vänortsföreningarna – bl a Oxford, Hamburg, Utrecht och Salzburg – är att bygga vatten- och avloppssystem i bostadsområdena kring floden Rio Chiquito. Den har varit starkt förenad och bidragit till spridning av många smittsamma sjukdomar.

Ett projekt som pågår i León är att utveckla stadens marknader, särskilt med inriktning på kvinnorna som sköter rulljangsen. Särskilt har stöd till transporter och kylida förvaringsutrymmen

kunnat ges bl a genom lån till småföretagare istället för att de ska behöva hamna i ockrares händer. Marknadsprojektet har också blivit en hjälp för gatubarnen genom att kvinnorna svarar för att klä dem och hålla dem rena så att de inte förfaller till snatteri. Projektet utvecklas vidare för att så småningom kunna ge barnen mat och husrum men också skola och hälsovård.

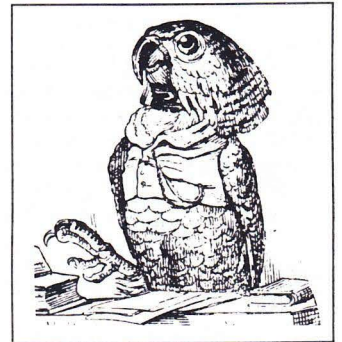
Till detta behövs pengar. Situationen i Nicaragua är ganska kritisk. Ekonomin förfaller dessvärre, och människorna får allt svårare att klara vardagen.

Vänortföreningen i Lund kan varken förändra Leóns ekonomi eller de enskilda familjernas. Men genom att stödja kommunala projekt som med ganska små medel kommer många människor till nytta, spelar vänortsföreningarna en stor social roll. Det är leónborna som föreslår var pengar-

na behövs och vilka projekt som ska prioriteras. Vänortsföreningen ordnar loppmarknader och insamlingar, bl a "En Tia till León", som gör stor nytta.

Om alla VB:s läsare ger en tia – eller gärna mer – till León, kan det bli en bra grundplåt för nästa konkreta projekt!

Postgiro 11 69 57-2.

Sexåringarnas val

Då har alla sexåringarnas föräldrar (på norr i alla fall) bestämt sig var barnen skall vara på till hösten. Tre alternativ fanns det att välja på: a/ förskoleklass, b/ skolgång i årskurs 1 och c/ plats på familjedaghem.

Om man valde förskoleklass skulle man också välja var barnet skulle vara. Backaskolan, Svenshögsskolan, Saltkråkan, Humleboskolan eller Ladugårdsmarken (den senare med sin egen variant).

Förväntningarna från ledningen i kommundelen var att majoriteten av föräldrarna skulle välja förskolealternativet. Vi får snart se om det blev så. Det var en stor press för den stackars föräldragruppen. En del var visserligen rätt klara över sitt val men många tvekade.

– Egentligen skulle jag vilja ha mitt barn kvar på dagis men jag vill ju inte att han skall bli ensam sexåring kvar där. Är en vanlig kommentar. Andra är rädda att att deras barn skall bli efter och missa något. Sedan är en vanlig anledning att man vill att barnen skall vara med sina blivande klasskamrater i

första klass. Men nu är det ju inte kristallklart hur klasserna kommer att sättas samman 1996. Det kan nog bli både splittringar och sammanslagningar av förskoleklasserna. Sedan är det ju inte självklart att förskoleklasserna blir välfungerande. En stökig förskoleklass kan ju bli en stökig skolklass och vill man ha sitt barn där då? Det är ju faktiskt så att det blir fler barn och färre vuxna i de här grupperna än på dagis.

Andra frågor som man som föräldrar undrar över är:

– omsorgen före och efter förskoleklassen, hur kommer den att fungera?

– samverkan med skolan, hur mycket, när och varför?

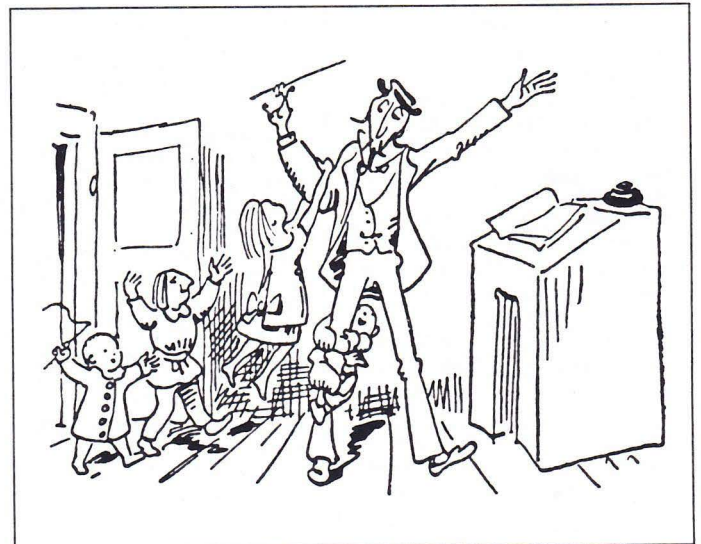
En rutinerad förskollärare påpekade vid ett informationsmöte att förskoleklasserna kommer att arbeta efter förskolans metodik och på många sätt likna den gamla deltidsförskolan.

Denna hade ju både för- och nackdelar men var ju tänkt som framförallt ett komplement till hemmet eller dagmamman.

KDNNorr har arbetat länge med att planera för sexåringarna; på så vis är man bättre förberedd än centrala Lund. Man har dock inte hunnit över från stadiet att diskutera de praktiska lösningarna till det kvalitativa innehållet, vilket är en brist.

Till alla föräldrar till sexåringar skulle jag vilja ge rådet: – Ta det lugnt, det finns mycket forskning som visar att dagisbarn får ett försprång i skolan. Låt därför barnen vara kvar på dagis.

Lars Ragvald

Kommunalt Varia

Många delfrågor!

Varför drar tonåringarna ut på stan på fredag- och lördagkvällarna? Vad gör dom? Vad finns att göra? Vad vill dom göra? Vilka är dom? Är dom struligare nu än förr? Löper dom större risk att fastna i drogmissbruk? Vem distribuerar knark och hembränt? Vad har fritidsgårdarna att erbjuda? Vilken är polisens roll? Vilka resurser kan de social myndigheterna ställa upp med? Frågorna är många, en del väldigt komplicerade. Naturligtvis kommer måndagens möte inte att kunna ge svar på alla, men en del tankar och idéer kommer nog att födas.

Många inbjudna

Till mötet har särskilt kallats alla ledamöter och ersättare för vänsterpartiet i styrelser och nämnder som har anknytning till ungdomsfrågorna, men alla andra som är intresserade är naturligtvis mycket välkomna!

Dessutom, för att höja kunskapsnivån hos oss, har speciellt inbjudits Karin Osbeck, chef på socialförvaltningens ungdomssektion, Christer Söderkvist (eller Magnus Rosén) från Lundapolisens citygrupp, Peka Lagerlund, gårdsföreståndare på fritidsgården Fågelgården, samt en av de tre föräldrar som sitter i ledningsgruppen för de nattvandrande föräldrarna. Dessa fyra kommer att låta oss ta del av sina erfarenheter inom sina respektive fält.

Inga ungdomar inbjudna

Vi har valt att till detta första större möte inte bjuda in representanter för den grupp det handlar om, Lunds tonåringar. Vi tycker att vi först behöver höja vår kunskapsnivå för att sedan naturligtvis gå vidare på något sätt. Kanske börja arbeta med ett ungdomspolitiskt program... eller föreslå konkreta åtgärder att genomföras omedelbart... eller både/och... eller något annat. I detta arbete är det självklart att dom det berör måste vara med!

Alltså, väl mött på måndag!

Något helt annat

För två veckor sedan handlade spalten om barnomsorgssituationen i kommunen, och den kö som finns till kommunal barnomsorg. I spalten redovisade jag hur socialnämnden fattat beslut att ge högsta prioritet åt frågan, på det att Lunds kommun i enlighet med barnomsorgslagen bereder plats till alla de barn som är berättigade till kommunal omsorg. Tyvärr registrerade den diskett jag gav Veckobladet inte detta utan höll fast vid den näst sista versionen, där jag hänvisade till dagstidningarna. Men nu vet ni att frågan prioriteras och skandalen därmed undanröjs.

Sven-Bertil Persson

Vänsterpartiets socialpolitiska grupp har möte om ungdomssituationen på måndag, den 6 mars, kl. 19.30, på Bredgatan 28!

Lund – den lilla storstaden eller den stora småstaden eller den lilla småstaden eller den stora storstaden?

Sverige hamnade i EU, med eller mot vår vilja. Därmed ligger inte Lund och Malmö längre på tröskeln till EU, möjligen till resten av Europa. Ty Europa har vi alltid tillhört.

Vad det innebär för Lunds önskvärda utveckling råder det delade meningar om. Även inom vänsterpartiet, även om de inte är så delade som det ibland påstås (som t ex här t.h.). Vänsterpartiet gick 1992 samman med moderaterna för att över huvud taget få en översiktsplan till stånd. Nu 1995 anses den överspelad, och byggnadsnämnden har börjat diskutera hur en ny översiktsplan ska se ut, en som håller en bra bit in på 2000-talet.

En avspark för den nya översiktsplanen gjorde socialdemokraterna för snart ett år sedan, när man tillsammans med folkpartiet som svängde i frågan, lade fram ett förslag till utbyggnad österut. Med viss tvekan har vänsterpartiet och miljöpartiet skrivit under på sådana tankegångar i samverkansdokumentet efter valet.

Men det är egentligen inte där frågan om översiktsplaneringen tar sin början. Sedan början av förra

året pågår ett ambitiöst arbete med en Lokal Agenda 21, där Lund otvivelaktigt hör till de kommuner som både kommit längst och som inte heller ser detta arbete som något pliktskyldigt. Tvärtom har lundaborna visat att det viktigaste i vår tillvaro är att rädda miljön. Varenda elev från grundskolan till gymnasiet har detta fullkomligt klart för sig.

I många andra länder är det inte så. Där har man inte ens hört talas om Agenda 21. Att alla kommuner i världen ska upprätta en dagordning för hur man ska komma tillrätta med miljöproblemen under det 21:a århundradet.

Agenda 21

Lunds Agenda 21-arbete är en bra och nödvändig grund för en ny översiktsplan. Därför kan översiktsplanen komma att bygga på många nya viktiga miljöförutsättningar som den numera föräldrade inte gjorde. Först när dessa förutsättningar klarlagts och konsekvenserna för miljön av att bygga ut Lund i olika omfattning och i olika riktningar, då kan man börja diskutera dessa.

Men vissa funderingar har man ju ändå. Lunds framtid engagerar

lundaborna, och alla har säkert synpunkter på hur staden ska byggas ut.

En del av dem ska få komma till uttryck här i Veckobladet. Gärna i polemik mot varandra. Naturligtvis är spalterna öppna för andra än vänsterpartister och -sympatisörer. Särskilt gärna ser vi inlägg från socialdemokrater och miljöpartister – våra samverkanspartners i den "nya majoriteten".

Ni är alltså varmt välkomna i debatten om Lunds översiktsplan som VB nu drar igång med en artikel på nästa sida av fastighetsnämndens ordförande Märten Dunér.

Redan nu kan vi också berätta att vänsterpartiets medlemsmöte den 20 mars kommer att handla om Lunds översiktsplan.

Thomas Schlyter

Fotnot

En kommunomfattande översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen (PBL) upprättas av varje kommun för att långsiktigt styra användningen av mark och vatten mot en ändamålsenlig hushållning. Det betyder en ekonomisk och fysisk planering, som bl a ska åskådliggöras på en karta.

Tankar från ett fågelbord

Naturen leker med dimensionerna, det är ganska stor skillnad på en noshörning och den lilla blåmes som just nu besöker min talgball utanför fönstret, men båda har dock det gemensamt att de befinner sig i min hjärna för tillfället (jag tar här inte upp det gamla filosofi-problemet om objektet för ens betraktelse befinner sig i eller utanför betraktaren).

Jag tänker i alla fall på Nelson, som på grund av en trolig herpes-smitta, hade svårt att stå upp, och därför avlivades. Trots att Nelson hann bli älskad av svenska folket ansågs hans handikapp förverka honom rätten att leva vidare. Vore jag själv handikappad, vilket jag för övrigt ganska snart torde bli av ålderdom (tårna har börjat domna), skulle jag nog ta mig en funderare på vad som ligger bakom detta sätt att resonera, som väl de flesta i och för sig instämmer i.

Ty enligt den kristna världsbilden, som är en paradigm vi bär på oavsett vi är religiösa eller ej, har Gud satt människan till härska över naturen. I fallet Nelson har mycket riktigt många reagerat mot att ett djur behandlats som en människa, genom att t ex uppta vårdplats eller att ha fått oss att glömma det mänskliga lidandet i världen. Grekerna hade en annan vision: bröt man mot naturens lagar och överskred måttan hade man gjort sig skyldig till hybris och då drabbades man av naturens hämnd – Nemesis. Känns dagens situation igen?

Nelson led ju inte, utan hade uppenbarligen kvicknat till dom sista dagarna; han hade bl.a. börjat gilla vattengympa. Kanske hade han blivit en glad men handikappad noshörning, som plaskade omkring i gytja och vatten, om han fått leva. Nu fick tydligen Nelson en behaglig död ändå: "Hej då Nelson, fick en kram och somnade in", som det stod på löpsedlarna.

Dödshjälp

Detta för tankarna till en holländsk TV-dokumentär här om veckan, som handlade om en patient, som led av samma nervsjukdom som Maj Fant och som fick dödshjälp hemma, omgiven av hustru och husläkare. Man fick följa förloppet in i det sista och det gick till ungefär som när Nelson dog: en överdos sömmedel sedan en spruta curare som stoppade andningen.

Men människan i det här fallet var obotligt sjuk och det var inte Nelson. Djur som blir riks-kändisar, och som en massa barn identifierat sig med, borde ha mänskliga rättigheter och inte bli avlivade p.g.a. handikapp. Barn kan dra felaktiga slutsatser av sådant.

Ilksen best

Den andre noshörningen som spökat i spalterna på sistone är ju Brutalis, som föddes på London Zoo 1978, men som inte fick suga på mammas spene, och därför blev så ilskan att han stängat ner stängsel och byggnader för miljoner (på samma sätt som några, kanske ospanade, av Lunds makthavare

vill förvandla gamla Seminarier till en tegelhög). Slutligen har Brutalis hamnat i ett reservat i Namibia, varifrån det rapporteras att han mår bra efter det att han har varit med om sitt första rediga slagsmål.

Här har människan visat tålmod och äntligen förstått att Brutalis bara behövde lite utrymme, så han kan få vara med och slåss om honorna.

Vad gör man med sin ilska?

Vad man möjligen kan undra över är hur man kan bli så ilskan och associal av att inte få dia sin mamma. Om detta gäller för noshörningar varför skulle det då inte gälla för människor? Mycket av den uppdämda ilska som finns i samhället kan kanske beror på att många mödrar för några decennier sedan slutade amma sina barn, för att i stället kunna dubbelarbeta. Därmed inget ont sagt om dubbelarbete, som är en förutsättning för kvinnans frigörelse.

Är det emellertid på detta viset så måste samhället dra lärdom av fallet Brutalis och försöka avleda ungdomarnas ilska genom att uppmontra brutala idrotter som hockey, handboll och boxning och kanske även tillåta lättare slagsmål vid dansbanorna som förr i tiden. Alltså inte skicka dem till Namibia.

Enligt en mycket gammal tankegång hänger allt ihop här i världen, man kan så att säga börja var som helst och och sen nysta upp det totala sammanhanget tillbaka till den stora ursmällen. Eftersom textutrymmet inte medger detta sätter jag punkt här.

Finn

Ny översiktsplan för Lund:

Leder till ny tillväxtdebatt

Med en ny översiktsplan för dörren har den gamla debatten om stadens tillväxt tagit fart igen. Lund ligger ju nu runt 100 000 invånare och även om centralorten fortfarande är betydligt beskedligare, känns kanske situationen historisk, ödesmättad eller ej. Den nya majoriteten har också lovat bidra med ett mer ekologiskt perspektiv på plan- och stadsutveckling vilket borde medföra nya synpunkter.

Ännu så länge har debatten kanske inte känts så ny. Först ute på plan var byggnadsnämndens nye ordförande Gunnar Jönsson som i sin nyårsintervju antydde en utväxt mot och i öster – byarna behöver stärkas och staden är färdigväxt. Det naturliga i visionen ligger väl i närheten till en mer grönskande och friluftsvänlig naturtyp och kanske förutsättningen för ett mer småskaligt och lokalt anpassat miljöengagemang i småhuskvarteren. Pendlingen finns där som ett outtalat problem men diskuteras som "underlag för spårtrafik".

Socialdemokratin och byarna

Att socialdemokraterna på detta sätt gjort sig till tolkar för en ny grön väg kan tyckas märkligt men var något som kunde märkas redan under deras förra byggnadsnämndsordförande, Larry Andow. Han talade vid *sitt* makt tillträde i Kommunaktuellt om Lunds centrum som "var på väg att sjunka under trycket av en invasion av bilar och människor".

Denna rent fysiska katastrof måste ju avväjas, vilket man kunde göra genom uppförandet av "satellitstäder" exempelvis i Hardeberga.

Det är lätt att i efterhand ironisera över denna vision då den med den nu rådande konjunkturen kan synas väl storslagen men den är intressant som typexempel på lundadebatten på två sätt. För det första tog den åter upp frågan om en spårbunden förbindelse mellan staden och dess omland i öster, en fråga som brytt stadens fäder redan vid det förra sekelskiftet. För det andra beskrev den tillväxtproblematiken i en högst dramatisk dager – den häftiga tillväxten kräver snabba och radikala åtgärder. Katastrof hotade.

Dramatikern Larry

Larry är ju dramatisk i sina utspel men han var inte ensam om att verkligen uppleva situationen så här. När nu det märkliga har hänt att Lund av alla orter har fortsatt att växa och verkar fortsätta ett bra tag till så är det flera debattörer som har Larrys dramatik i minnet. Kanske är det förklaringen till socialdemokraternas utveckling till ett "suburbant" parti, en roll som tidigare var förbehållen centern. Socialdemokratin håller idag kvar vid "den sjunkande staden" när det gäller centralorten Lund men kan genom att hänvisa till byarna i öster ändå tillåta en total expansion i kommunen.

Borgerligheten och väderstrecken

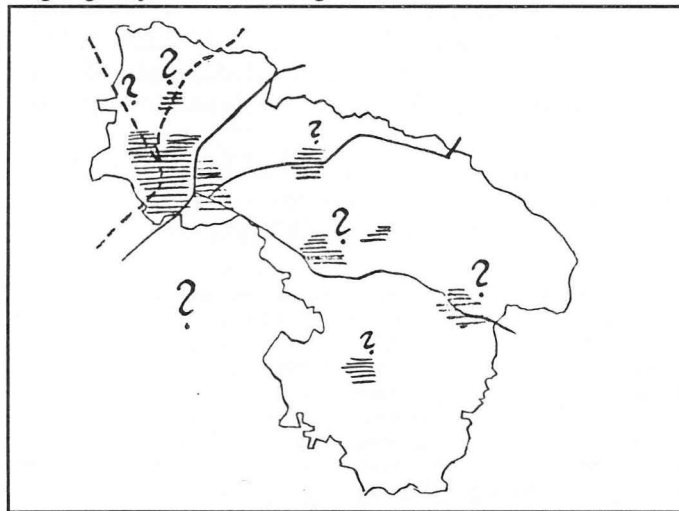
Under 80-talet var borgerligheten både i majoritet och opposition märkligt tyst när det gällde stadsplanering. Någon ideologiskt betingad politik var svårt att se utan ställningstagandena var rätt pragmatiska, dvs grundade sig på tidigare översiktligaplaner.

Om det var dessa generalplaner eller några partiinitiativ som ledde till "Stångbystaden" är svårt att säga. I vart fall förespråkade den borgerliga majoriteten ett märkligt

Vänsterns väg från emigration till ekologi

Som alla läsare av Veckobladet har märkt är v ännu splittrat mellan Thomas Schlyter och Gunnar Sandin som på olika platser i bladet och vid sitt gemensamma matbord bla är oense om tillväxten av staden. Som Thomas helt riktigt påpekat är debatten nästan lika gammal som partiavdelningen.

Dock bör tilläggas att argumenten har skiftat under tidens gång. Miljöskälen var mindre framträdande under 70-talet då markfrågan, introducerad av Fälldinregeringen, gjorde att skyddet av jordbruksmark stod i centrum. Efter Palmes återkomst 1982 förlorades intresset för markplaner i alla kommuner över en natt och sysselsättningen kom i centrum. Så även i vpk-Lund som också int-

brutalt utbyggnadsförslag som med vindlande trafiksystem skulle breda ut sig runt anstalten i Stångby. En rödgrön valseger stoppade dessa planer då de snart kom att ersättas av Hardeberga. Stångbystadens ideologiska betydelse var nog större för vänstern då borgarnas sympati för vädersträcket nord kanske gav s och v viljan att sträva åt öst. Typen av stadsmiljö som tänktes i Hardeberga var till sitt innehåll rätt lik Stångby.

Borgerlighetens fortsatta tystnad

Vid sin återkomst var borgarna märkbart försiktiga när de mer hovsamt sopade ihop spillrorna av översiktsplanen utan hardeberga-stad och en historisk kompromiss mellan v och m gav Lund en godtagen översiktsplan inom acceptabel tid. Det ändrade konjunkturläget gjorde nu planen mindre brännande och man verkade nöjd med att skjuta besluten på framtiden. Att både staden och kommunen får växa verkade borgarna dock vara inne på, men *hur* hade ännu inte meddelats från Byggnadsnämndens experter.

ett samverkansdokument som främst betonar att man bör utreda och diskutera alternativ. Utbyggnadsriktning, stadsstruktur och inte minst expansion över huvud taget är inte givet och dokumentets oklarhet tycks mer spegla en allmän osäkerhet än någon direkt oenighet mellan partierna. Intresset för nyheter är tilltalande. Nytt idag är den tydliga miljöpolitiska målsättningen. En hänsyn till miljö och kretslopp skall genomsyra planeringen. Vad detta innebär rent geografiskt för Lund är mer oklart. Debatten är här rätt knuten till lokala perspektiv – vilka konsekvenser en etablering för grönskan i närområdet. Huruvida det är bra eller skadligt för kretsloppet att man bor just i Lund och var eventuella brytpunkter för miljön finns i befolknings-talen är än så länge mer grundade på omdömen som "fullvuxet", "optimalt" eller "framtidiga möjligheter" än på fakta eller ens uttalade mål för stadsbyggnadspolitik.

Lönar det sig att planera?

Trots att politiken oftast handlar om ekonomi och sociala relationer har den nästan alltid geografiska konsekvenser. Fast verktygen är minst sagt trubbiga. Orealiserade planer är säkert fler än de som kommit till utförande. Sannolikheten att just denna kommande översiktsplan skall skilja sig från genombrotts- och hardeberga-planer är kanske inte så stor.

Samtidigt kräver både miljö-mässiga och sociala problem en fysisk lösning. Redan nu visar ökade trafikstockningar och osäker ekonomi för kollektivtrafiken på grundläggande kommunikationsproblem i bebyggelsestrukturen.

Biologerna visar på reproduktionsproblem i skogsbruket. Kollapsen i subventionssystemet för bostäder reducerar å sin sida möjligheterna till större åtaganden. Måhända står vi inför en drastisk social segregation när bostadsbeståndet, oavsett ambitioner, bara kan fyllas på uppifrån med exklusiva lyxbostäder.

Så länge Lund växer och drar till sig både människor och företag så är problemet inte Lunds.

Utvecklingen ger oss det utrymme till förändring som möjliggör åtminstone försök till att minska miljöproblem och sociala kriser. Skulle förändringen inte ske skulle vi inte heller kunna göra något än att förvalta vad som finns eller själva flytta till Uppsala. Helt klart är att denna utveckling inte är rättvis, vilket P.T. Ohlsson har upptäckt. Även kommuner i vår närhet drabbas på det sätt som Lund genom sin tillväxt inte gör. Den ojämlikheten blir kanske svår att åtgärda men det bör inte hindra oss från att ta ansvaret för hur kommunen skall komma att se ut.

Mårten Dunér

Debatten idag

Inför en ny runda med översiktsplaner står den nya majoriteten med

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet

NY ADRESS.....

TV och Alzheimers

I ett kåseri i VB nr 7 återopas jag av sign. Lucifer på ett sätt som förtjänar en kommentar och utveckling av ett resonemang. Det gäller TV.

Bruket som gick sönder

Jag har inte alltid varit TV-fiende, bara i tretti år. Den avgörande händelsen var när jag läste Åke Dauns bok "Upp till kamp i Båtskärsnäs". Det senare är ett litet samhälle uppbyggt kring ett f.d. sågverk på en ö utanför Haparanda. Jag har inte varit där och hade inga varmare känslor för Båtskärsnäs som sådant. Det hade av skildringen att döma det norrländska samhällets och brukssamhällets alla karakteristika. Det är ingen lyckad kombination. Emellertid framgick det av Daun (och av Nanna Helin, mångårig Båtskärsnäs-kronikör i Norrskensflamman) att Båtskärsnäs hade ett ovanligt aktivt förenings- och annat socialt liv, med rötter i ett stolt klasskampsförflutet.

Detta gemensamhetsliv slogs enligt Daun sönder på mycket kort tid. Folk stannade hemma och såg på TV.

Ungefär samtidigt talade jag med en släkting från bruket där jag själv växte upp. "Förr dröjde sig alla i (hyres)huset kvar ute på den rymliga verandan om sommarkvällarna", berättade han (och det hade jag själv sett). "Därifrån har jag alla mina historier." Nu gick var och en in till sitt och slog på apparaten.

Gemensamt eller privat

Nog visste jag att livsmönster och boendemiljöer dör ut och ofta förtjänar att dö. Jag började också förstå att den svenska vänster-radikalismen måste få en annan bas än bruken och bruksarbetarna. Men jag sörjde över den gemensamhet som gick förlorad och insåg att samma verkningar fanns på andra håll, fast i större skala.

Jag var ju socialist och kärnan i socialismen var gemenskap, tro på gemenskapen. Nu slogs en massa gemenskap sönder, snabbt och brutalt. Det gällde inte bara de vuxna. Min barndoms *street corner society* reproducerades inte längre. Ungarna umgicks inte längre efter skolan, åtminstone inte på det gamla planlösa och kreativa sättet. De satt inne, för sig själva, i de allt större lägenheternas TV-soffor.

De större lägenheterna var i mycket en välsignelse men också de hade en privatiserande aspekt. Den materiella förklaringen

Redaktionell

annons

Kära läsare

med veckans nummer så finner du en bilaga
– en reklambilaga!

**Den är inte till dig, åtminstone inte bara.
Som nästan alla vet och insett sedan länge så är
det bästa med TV-program inte att se dem utan
att kunna diskutera och ofta förfasa sig över
dem med sina vänner.**

Så vi tänkte ge dig samma chans med VB

**Ge det bifogade bladet till någon som du skulle
vilja diskutera med vad som i VB stått!
Din vän får en trevlig tidning, du får det roligare
och vi får mer prenumeranter, lysande upplägg
eller hur?**

**Om din utvalde är tveksam så kan du ju alltid
prova vårt nya visdomsord
– Hellre VB än Alzheimer.**

(Du förstår vad vi menar när du läst texten här runtom)

bakom den unika skaparkraften i det tidiga 1900-talets Wien lär vara de trånga bostäderna som tvingade in människor i kaféernas gemenskap. På samma sätt var det med privatbilen. På samma sätt var och är det med fritidshuset, Lucifer. Man kan inte delta i vårkarnevalen om man har femton mil att köra för att komma till stugan.

Socialism är kollektiviteten.

För döva öron

I Lund läste jag Marshall McLuhan som satte in TV i ett stort kulturhistoriskt sammanhang. Vissa medier vänder upp och ner på samhället, inte genom sitt förmedlade innehåll utan genom den materiella kraften i de rutiner som de skapar.

Inte sällan talade jag om detta med mina vänner, som nästan alla tillhörde den bildade medelklassen. I princip förstod de mej inte. Jo, de hade ibland dåligt samvete för sitt eget TV-tittande ("men det var ett bra sätt att koppla av efter jobbet") och oroade sig en smula över barnens. Det vanligaste var dock att de försvarade sig med att "det fanns så många bra program".

Idealister var de, inte materialister, trots sin marxistiska skolning. Karl M. vred sig ett halvt varv där under mullen i Highgate.

Gresham och Berlusconi

Nu börjar det bli uppenbart för de flesta att Greshams lag, den om att de dåliga mynten obönhörligt tränger bort de goda, gäller även

TV. Den dåliga smaken brer ut sig, ytligheten, det kittlande våldet, den tomma gesten. Klassklyftorna vidgas ytterligare. Mina bildade vänner i Lund läser fortfarande Sydsvenskan och DN och rentav deras kultursidor, men mina underklassiga yngre släktingar uppåt landet väljer bort morgontidningen när ekonomin kärvar. Det finns ju frukost-TV.

Vad som är den politiska konsekvensen av detta vet vi redan: Berlusconi.

Som sagt: jag anser mej ha haft goda sociala och politiska motiv för min kritiska hållning till TV-mediet. Nu tillkommer de medicinska.

"Årets sjukdom"

Svenska tidningar har alltså refererat en forskningsrapport i den ansedda (minst sagt) engelska medicintidskriften Lancet. Gamla människor har länge blivit gaggiga men Alzheimers syndrom tycks vara en nya diagnos (sign. Lucifer utnämnde den 1991 till "Årets sjukdom"). I en bred studie har man nu intervjuat anhöriga om Alzheimerpatienternas tidigare TV-vanor. Det visar sig finnas ett starkt samband mellan flitigt tittande och sjukdom. Om förklaringen är man inte säker men hypotesen säger att det ständiga flödet av bilder som hjärnan inte aktivt kan sortera utlöser skadliga signalsubstanser. Hjärnceller bryts ner.

Så säger jag och räddar förhoppningsvis min själ. Fast jag känner mej också som en hopplöst romantisk maskinkrossare.

Gunnar Sandin

PS

Säkert kommer jag själv att drabbas av krämpor så småningom men en lär jag slippa. Och jag vet nu vad jag ska ägna mej åt under de sista åren.

Jag ska gå hem till de gamla vännerna. De kan ju inte gå ut längre på egen hand eftersom de inte hittar hem, men jag ska leda dem på promenader. Att samtala är nog inte lönt men vissa sinnesförmågor lär man ha kvar längre än andra. Jag ska låta dem känna doften av varm jord i Botan, höra fågelkvittret i Stadsparken, lyssna till plasket av fontänen på universitetsplatsen.

Tysta och sakta kommer vi att dra fram genom stan, ända till skymningen. Då börjar det rycka i kroppen på dem, och jag vet vad deras ordlösa oro betyder. De vill hem till Aktuellt.

Naturligt lotsar jag hem dem. Jag ska vara så snäll. Men jag är uppfyllt av en stilla skadeglädje.

Grr

MÖTE MÖTE

KOMPOL möte Må den 6 mars kl 19.30 på partilokalen. Ämne: Temamöten: Naturvård. Om gröna kilar m.m. Ungdomsfrågan: se Kommunalt Varia.

RÖDA KAPELLET Sö kl 18.45. Rep med Birgit. Tag med följande noter 76, 101, 143, 209, 223, 262, 271, 283, 288, 294 och 295. Inför spelning på KDN Norr på Fäladsgården fredagen den 10 mars. Samling 18.30. Efter spelningen avfärd till Hammenhög.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Lars Borgström och Thomas Schlyter.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund.
Onsdag e. 18 till fax 046-14 65 82.
Manus mottas gärna på 3,5" diskett i Word eller WP för Mac eller PC.
Telefon till redaktörerna:
Kajsa Theander 046-13 28 40.
Thomas Schlyter 046-14 75 05.
Vid utebliven tidning ring:
Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.